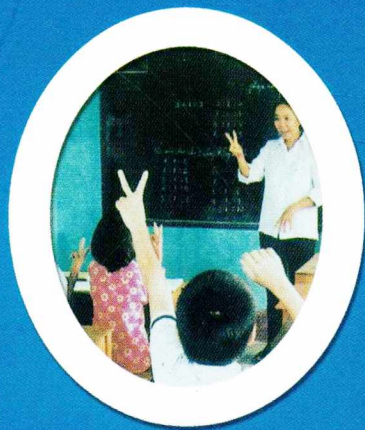

CK.0000078828

G ANH - PGS.TS. ĐỖ THỊ CHÂU

3

TÌNH HUỐNG GIAO TIẾP SỰ PHẠM

UYÊN
LIỆU

NHÀ XUẤT BẢN GIÁO DỤC VIỆT NAM

PGS. TS. HOÀNG ANH – PGS. TS. ĐỖ THỊ CHÂU

300
TÌNH HUỐNG
GIAO TIẾP
SỬ PHẠM
(Tái bản lần thứ năm)

NHÀ XUẤT BẢN GIÁO DỤC VIỆT NAM

MỤC LỤC

	Số tình huống	Trang
Lời nói đầu		5
Phần một. NHỮNG TÌNH HUỐNG GIAO TIẾP SƯ PHẠM CÓ CÁC PHƯƠNG ÁN TRẢ LỜI	1 – 128	7 – 108
1. Tình huống giao tiếp sư phạm giữa giáo viên – học sinh	1 – 56	8 – 44
2. Tình huống giao tiếp sư phạm giữa giáo viên – giáo viên	57 – 71	45 – 57
3. Tình huống giao tiếp sư phạm giữa giáo viên – cha mẹ học sinh	72 – 80	58 – 64
4. Tình huống giao tiếp sư phạm giữa người học – người học	81 – 91	64 – 71
5. Một số cách xử lí tình huống giao tiếp sư phạm chưa khoa học	92 – 128	72 – 108
Phần hai. NHỮNG TÌNH HUỐNG GIAO TIẾP SƯ PHẠM CHƯA CÓ CÁC PHƯƠNG ÁN TRẢ LỜI	129 – 260	109 – 188

<i>Phần ba.</i> PHÂN TÍCH MỘT SỐ TÌNH HUỐNG GIAO TIẾP SỰ PHẠM	261 – 276	189 – 208
<i>Phần bốn.</i> MỘT SỐ TÌNH HUỐNG GIAO TIẾP SỰ PHẠM HAY	277 – 300	209 – 227
<i>Phần năm.</i> MỘT SỐ MẪU CHUYỆN VỀ GIAO TIẾP SỰ PHẠM		228 – 368
Tài liệu tham khảo		369

LỜI NÓI ĐẦU

Trong thực tế giáo dục, có một câu hỏi luôn luôn đặt ra là chúng ta sẽ ứng xử như thế nào cho có hiệu quả khi gặp các tình huống giao tiếp sư phạm ? Ở lĩnh vực này không có một công thức chung, một đáp án bất di bất dịch. Bởi vì, mỗi người tùy theo tri thức, vốn kinh nghiệm, mục đích, yêu cầu, hoàn cảnh sống, vị thế xã hội, nhân cách khác nhau v.v... mà có cách xử lí khác nhau. Các tình huống giao tiếp sư phạm mà các tác giả trình bày trong cuốn sách này tuy chưa phải là đầy đủ, bao quát và điển hình cho tất cả các vấn đề của quá trình giao tiếp trong môi trường sư phạm nhưng chúng tôi thiết nghĩ những tình huống sư phạm này chắc chắn sẽ góp phần gợi mở cho các sinh viên, giáo viên, cán bộ công nhân viên trong nhà trường sư phạm những suy nghĩ về việc lựa chọn các cách thức xử sao cho có hiệu quả nhất. Đó cũng là mục đích cuối cùng của tác giả viết cuốn sách này.

Cuốn sách 300 TÌNH HUỐNG GIAO TIẾP SƯ PHẠM được cấu trúc thành 5 phần :

- **Phần một** : Những tình huống giao tiếp sư phạm có các phương án trả lời (**128 tình huống**). 128 tình huống này lại được phân thành 5 vấn đề như sau :

1. Tình huống giao tiếp sư phạm giữa giáo viên – học sinh (56 tình huống) ;
2. Tình huống giao tiếp sư phạm giữa giáo viên – giáo viên (15 tình huống) ;
3. Tình huống giao tiếp sư phạm giữa giáo viên – cha mẹ học sinh (9 tình huống) ;

4. Tình huống giao tiếp sư phạm giữa người học – người học (11 tình huống) ;

5. Một số tình huống giao tiếp sư phạm chưa khoa học (37 tình huống) ;

– **Phần hai** : Những tình huống giao tiếp sư phạm chưa có các phương án trả lời (132 tình huống) ;

– **Phần ba** : Phân tích một số tình huống giao tiếp sư phạm (16 tình huống) ;

– **Phần bốn** : Một số tình huống giao tiếp sư phạm hay (24 tình huống) ;

– **Phần năm** : Một số mẫu chuyện về giao tiếp sư phạm (56 câu chuyện) ;

Các tác giả đã cố gắng sưu tầm, lựa chọn và khái quát để có được một khối lượng các tình huống xoay quanh những vấn đề cơ bản nhất trong quá trình giao tiếp sư phạm. Song chắc chắn tài liệu không tránh khỏi những tồn tại và khiếm khuyết. Chúng tôi mong nhận được những ý kiến đóng góp quý báu, chân tình của các bạn đồng nghiệp và độc giả để có thể sửa chữa, bổ sung nhằm đạt được sự hoàn thiện hơn.

Hà Nội, tháng 6 năm 2005

Các tác giả

Phần một

**NHỮNG TÌNH HUỐNG GIAO TIẾP SỰ PHẠM
CÓ CÁC PHƯƠNG ÁN TRẢ LỜI**

1. TÌNH HUỐNG GIAO TIẾP SỰ PHẠM GIỮA GIÁO VIÊN — HỌC SINH

Tình huống số 1

Trong giờ chữa bài tập, có một học sinh đưa ra cách giải quyết ngắn gọn và độc đáo hơn cách giải của giáo viên.

Câu hỏi :

1. Nếu là người giáo viên ở tình huống trên, bạn sẽ chọn cách xử lí nào là hay nhất trong các cách sau và giải thích vì sao chọn cách xử lí đó ?

a) *Khen học sinh đó thông minh.*

b) *Khen học sinh đó có cách giải độc đáo và hay, khuyến khích các em khác tích cực để tìm ra nhiều cách giải không giống cách giải của giáo viên.*

c) *So sánh cách giải của giáo viên và cách giải của học sinh, chỉ ra sự độc đáo trong cách giải của học sinh đó, khuyến khích cả lớp cần học tập tích cực như học sinh đó.*

d) *Giải thích cho học sinh biết rằng mỗi bài toán có cách giải thông thường mà tất cả học sinh có học lực trung bình đều làm được, có cách giải độc đáo dành cho những em chịu khó tìm tòi, suy nghĩ. Cách giải của giáo viên là dành cho những em có học lực trung bình.*

e) *Không thừa nhận cách giải của học sinh là hay mà cố gắng bảo vệ cách giải của mình là hay hơn.*

2. Rút ra các kết luận sự phạm.

Tình huống số 2

Trong giờ học, giáo viên đang say sưa giảng bài mới thì có một học sinh mất trật tự.

Câu hỏi :

1. Nếu là giáo viên trên, bạn hãy chọn cách xử lí nào trong các cách sau đây và giải thích vì sao bạn chọn cách xử lí đó ?

a) Đặt câu hỏi liên quan đến phần vừa giảng và yêu cầu một học sinh trong nhóm có học sinh mất trật tự trả lời.

b) Dừng giảng bài và nhìn về phía nhóm có học sinh mất trật tự.

c) Gọi đích danh học sinh mất trật tự để phê bình.

d) Yêu cầu lớp trưởng ghi tên học sinh mất trật tự rồi báo cáo giáo viên chủ nhiệm.

e) Dừng giảng bài trong giây lát, chờ lớp trở lại trật tự rồi tiếp tục giảng bài.

2. Cách giải quyết khác của bạn (nếu có).

3. Rút ra bài học kinh nghiệm cho bản thân.

Tình huống số 3

Trong khi giảng bài, có học sinh nói để theo lời của giáo viên.

Câu hỏi :

1. Nếu là giáo viên đó, bạn sẽ chọn cách giải quyết nào ? Vì sao ?

a) Dừng giảng bài và yêu cầu học sinh đó nhắc lại câu giáo viên vừa nói. Phân tích câu nói để theo của học sinh để cả lớp thấy sự vô lễ của học sinh này.